

SĂ DESCOPERIM ÎMPREUNĂ

CERCETAREA PRIN DIALOG
FORMATIV

VARIANTA
SIMPLIFICATĂ

Salvați Copiii

SĂ DESCOPERIM ÎMPREUNĂ

CERCETAREA PRIN DIALOG FORMATIV

Salvați Copiii

2011

Misiunea

Salvați Copiii este obținerea de progrese importante privind modul în care copiii sunt tratați și producerea schimbărilor imediate și de durată în viața acestora.

Viziunea

Salvați Copiii este o lume în care fiecărui copil îi este respectat dreptul la viață, protecție, dezvoltare și participare.

Traducerea în limba română de Anamaria Radu și Alexandra Cotoc

Acest proiect a fost finanțat cu sprijinul Ministerului de Afaceri Externe al Norvegiei

© 2008 Salvați Copiii Norvegia

Autori: Clare Feinstein și Claire O’Kane

Contribuții: Echipe de evaluare tematică din Bosnia-Herțegovina, Guatemala, Nepal și Uganda.
Neha Bhandari

Design grafic: Amund Lie Nitter

Publicat de: Salvați Copiii România

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

ORGANIZAȚIA “SALVAȚI COPIII” (București)

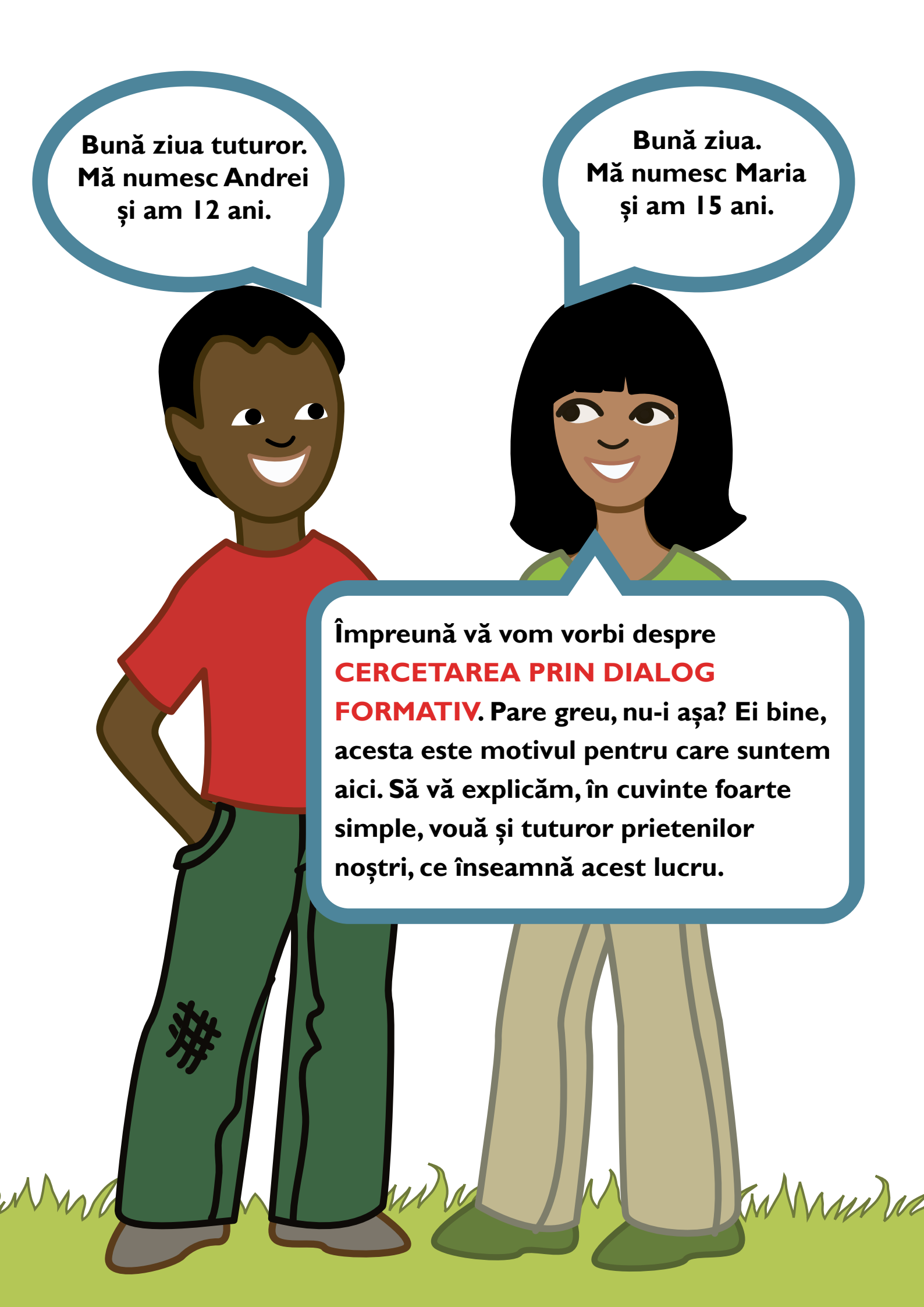
Să descoperim împreună: cercetarea prin dialog formativ / Organizația Salvați

Copiii. - București : Speed Promotion, 2011

ISBN 978-973-8942-92-9

341.231.14-053.2+3-053.6

Bună ziua tuturor.
Mă numesc Andrei
și am 12 ani.

Bună ziua.
Mă numesc Maria
și am 15 ani.

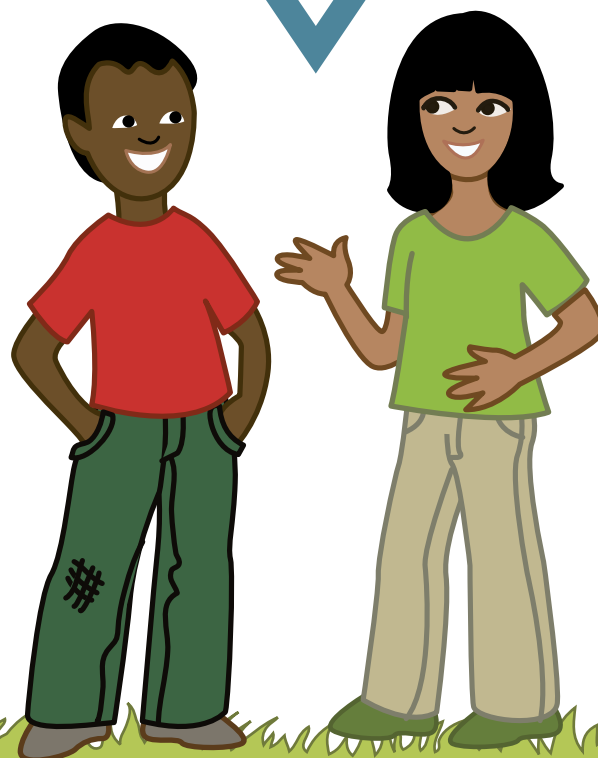
Împreună vă vom vorbi despre
**CERCETAREA PRIN DIALOG
FORMATIV.** Pare greu, nu-i așa? Ei bine,
acesta este motivul pentru care suntem
aici. Să vă explicăm, în cuvinte foarte
simple, vouă și tuturor prietenilor
noștri, ce înseamnă acest lucru.

Înainte de a continua acest subiect, vrem să vă spunem câteva lucruri despre *Salvați Copiii Norvegia*.

Probabil mulți dintre voi ați auzit deja despre această organizație.

Salvați Copiii Norvegia este o organizație internațională care lucrează pentru drepturile copilului. Are un rol important pentru că asigură respectarea drepturilor copiilor și tinerilor și le face vocile auzite în timpul și după un conflict armat și, de asemenea, în timpul procesului de construire a păcii. De aceea, *Salvați Copiii Norvegia* face un studiu, care poate fi numit și evaluare, pentru a observa dacă implicarea copiilor și tinerilor funcționează bine sau nu. Studiul, care a început în septembrie 2006 și se va încheia în octombrie 2008, urmărește sau evaluează tocmai acest lucru.

Pentru a obține informații pentru acest studiu este folosită metoda numită **CERCETAREA PRIN DIALOG FORMATIV**. Această metodă ne va ajuta pe noi, *Salvați Copiii Norvegia*, și organizațiile cu care cooperăm, să observăm cât este de eficientă participarea copiilor și a tinerilor. De asemenea, ne va ajuta să îmbunătățim participarea lor. În plus, această metodă sprijină copiii și tinerii înșiși să își îmbunătățească participarea. Această metodă ajută la implicarea copiilor și tinerilor în construirea păcii. Vă întrebați, probabil, ce înseamnă **CERCETAREA PRIN DIALOG FORMATIV**? Cum este folosită? De ce este utilă? În următoarele pagini veți găsi răspunsuri la aceste întrebări.

Să începem. Pentru a simplifica lucrurile, eu și Andrei vom analiza fiecare cuvânt separat: **CERCETARE, DIALOG și FORMATIV. Vom începe cu **CERCETARE.****

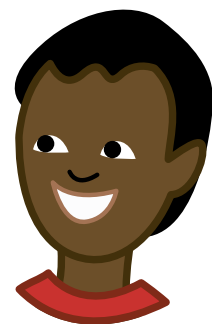
CERCETARE PRIN DIALOG FORMATIV

Ce este cercetarea?

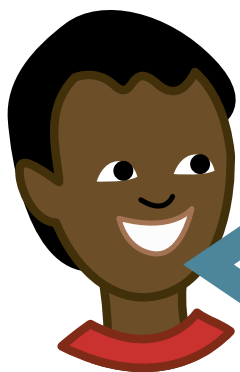
Cercetarea înseamnă a căuta/a găsi sau a investiga ceva. Cercetarea ne ajută să aflăm lucruri noi. Ne oferă o mai bună înțelegere a ceea ce se întâmplă sau a ceea ce s-a întâmplat. Putem folosi informațiile obținute pentru a face lucrurile mai bine.

Cercetarea poate fi realizată în diferite feluri. Și noi, copiii și tinerii, putem ajuta la cercetare. Putem folosi desene, povești, poezii, cântece și teatru pentru a împărtăși opiniile și experiențele noastre. De asemenea, putem folosi, împreună cu adulții, multe alte moduri de a realiza o cercetare. Unele dintre acestea ne ajută să înțelegem diferitele experiențe ale copiilor și tinerilor, precum și punctele de vedere diferite ale adulților, tinerilor, fetelor și băieților; altele pot ajuta copiii și tinerii să-și planuiască activitățile. Cercetarea poate ajuta și activitatea copiilor și tinerilor în grupurile și cluburile lor.

Există moduri diferite de a aduna informații pentru cercetare. Acestea sunt numite instrumente. Instrumente diferite pot avea nume precum: Harta Corpului, Discuții de tip Focus Grup, Trasarea Riscurilor, Instrumentul Paianjen etc. La sfârșitul acestei cărți, puteți citi puțin mai mult despre acestea. Puteți cere ajutorul adulților care sprijină și lucrează împreună cu cluburile și grupurile voastre pentru a înțelege mai bine.

În calitate de copii și tineri, putem învăța să folosim aceste moduri diferite pentru a aduna informații de la alți copii și de la adulți. Putem nota informațiile pe hârtie, flipchart sau pânză, pe orice este accesibil. Dacă nu putem scrie, putem face desene cu constatările noastre, sau putem împărtăși informațiile prietenilor care scriu cu mai mare ușurință.

Să vă spun despre Maria și prietenii noștri din Uganda. Unii dintre ei s-au dus la un atelier de lucru pentru a găsi moduri de a apăra pacea în țara lor afectată de război. Folosind moduri diferite de cercetare, au reușit să găsească cele mai importante mesaje.

Apoi, ne putem uita împreună la aceste informații pentru a vedea care sunt cele mai importante descoperiri, dacă grupuri diferite de copii au simțit sau au trecut prin experiențe diferite (de exemplu, fete și băieți, copii mai mari și mai mici, copii care fac parte din culturi diferite, copii cu dizabilități și așa mai departe). Astfel, putem afla și ce fac copiii și/sau adulții pentru a lucra mai eficient pentru drepturile copilului.

Putem folosi aceste informații pentru a decide cu privire la cele mai importante mesaje de la grupurile de copii, tineri și adulți. Acest lucru ne va ajuta să ne dăm seama ce informații nu am putut obține și să facem planuri pentru a le obține.

Acestea au fost:

- Importanța de a obține informații de la diferite persoane, în special de la copiii afectați de război, și de a respecta ceea ce spun copiii;
- Necesitatea de a reduce numărul persoanelor care trăiesc în tabere de refugiați. O tabără de refugiați este un loc stabilit de către o organizație sau de către un guvern. Acolo pot trăi temporar oamenii care și-au pierdut casele în război sau care nu mai pot trăi în siguranță în propriile case din cauza conflictului. Când războiul sau conflictul se termină, oamenii care trăiesc în tabere de refugiați pot fi ajutați să se întoarcă la casele sau comunitățile lor în condiții de siguranță;
- Nevoia de iertare și nediscriminare față de cei care au luat parte la conflictul armat.

Recomandările copiilor și ale tinerilor au fost:

- mai puțini oameni ar trebui să trăiască în tabere de refugiați și mai mulți oameni ar trebui să se stabilească pe pământurile originare pentru a reduce abuzurile împotriva copiilor, violurile etc.;
- ar trebui să existe o lege care să pedepsească persoanele care îi discriminează pe copiii care au luat parte la conflictul armat;

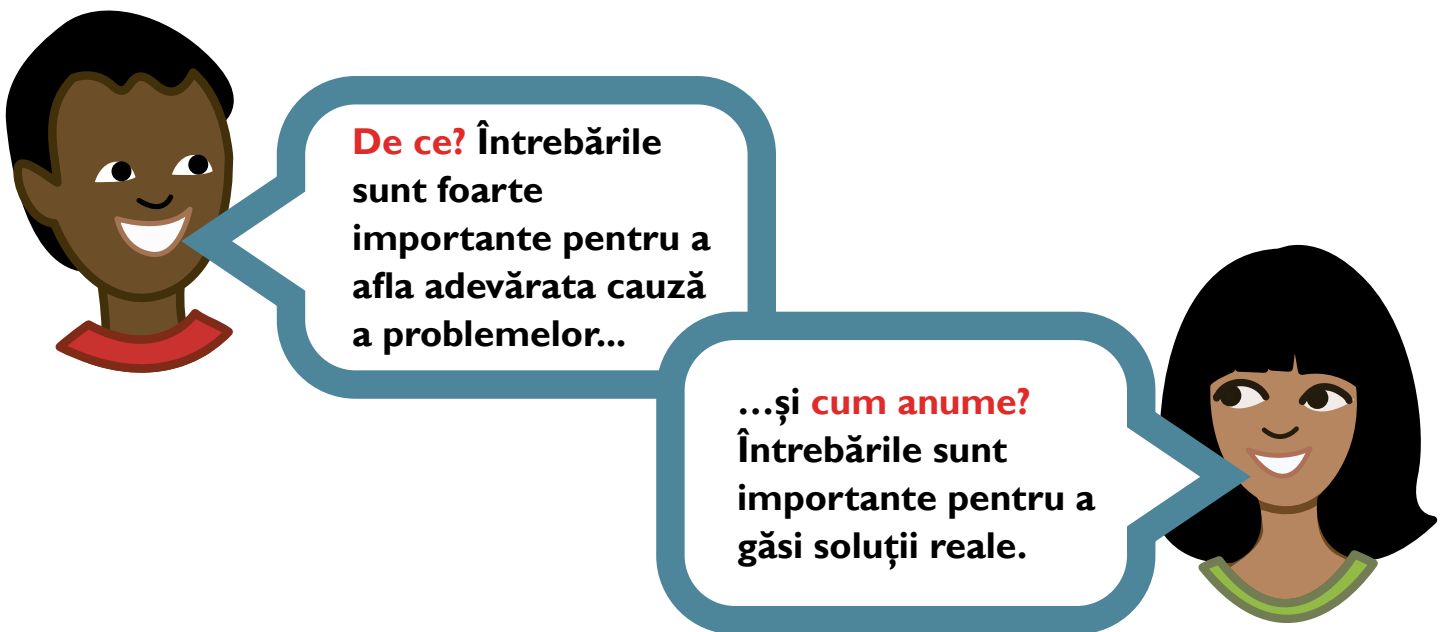
- oamenilor ar trebui să li se aducă la cunoștință existența acestor probleme prin intermediul teatrului, cântecelor, dansului, jocurilor;
- liderii militari, rebelii și guvernul ar trebui să fie iertați pentru crimele comise;
- opiniile și sugestiile copiilor și tinerilor ar trebui să fie luate în considerare în construirea păcii.

CERCETARE PRIN **DIALOG** FORMATIV

Ce este un dialog?

Dialogul se construiește prin întâlnirea și interacțiunea a două sau mai multe persoane sau grupuri. Un detaliu important despre dialog este că acesta presupune ca oamenii să se întâlnească în condiții egale: părerile tuturor au aceeași valoare și greutate (fie că este vorba despre grupuri sau despre persoane individuale) și toți au aceeași șansă de a vorbi fără a fi întrerupți.

De multe ori, oamenii implicați într-un dialog nu sunt de acord cu ceilalți, dar recunosc că au opinii diferite și se tratează cu respect unul pe celălalt. Adesea, acest mod de a vorbi duce la găsirea soluțiilor pentru problemele comune. Dialogul poate fi folosit atât pentru a afla ce funcționează bine și de ce, dar și pentru a afla ce nu funcționează foarte bine.

Putem folosi dialogul pentru a strânge informații în timpul unui proiect de cercetare. Acest lucru ne poate ajuta să înțelegem mai bine experiențele copiilor. Când ne punem întrebări de felul: de ce? cum? care? când? vom începe de multe ori să le regândim și să reflectăm asupra lor. Acest lucru ne va da de multe ori informații noi, mai detaliate.

SĂVĂ SPUN CUM PRIETENII NOȘTRI DIN SREBRENICA, BOSNIA, AU AVUT UN DIALOG cu adulții după un conflict violent în regiunea lor.

În 1995, la Srebrenica mai mult de 8.000 de bărbați bosniaci au fost uciși într-un masacru de armata Republicii Serbia. Tinerii din Srebrenica au fost foarte preocupați de acest lucru. Împreună cu alți copii, de exemplu cu cei care au fost mutați din casele lor, ca urmare a conflictului violent, au organizat o conferință cu adulții importanți din comunitatea lor, inclusiv cu liderii religioși. La această conferință au fost discutate unele aspecte importante pentru copiii care trăiesc în Srebrenica. Un rezultat major al acestui dialog a fost faptul că persoanele mai în vârstă implicate în dialog și-au schimbat părerea despre copii și tineri. Ei au recunoscut ideile copiilor cu privire la temă și ideile lor despre îmbunătățirea situației și le-au acordat importanța cuvenită.

Această întâmplare ne arată cât de puternic poate fi un dialog..

CERCETAREA PRIN DIALOG **FORMATIV**

Ce înțelegem prin **Formativ**?

Formativ înseamnă a da o formă nouă lucrurilor. Acest lucru înseamnă că oamenii care fac cercetare și evaluare pot oferi consiliere și pot produce modificări muncii sau activităților din timpul studiului pe măsură ce apar idei. În acest fel, problemele pot fi rezolvate sau pot fi îmbunătățite. **Aceasta este o oportunitate!** În cele mai multe cercetări, modificările sunt făcute după o evaluare sau după finalizarea cercetării.

Când căutăm informații noi, când încercăm să înțelegem ce funcționează bine sau nu și când participăm la dialoguri, de multe ori devenim mai conștienți de experiențele și opiniile noastre. De asemenea, obținem cunoștințe și intuiții noi cu privire la modul în care ne putem îmbunătăți activitatea.

Când sunt folosite toate cele trei aspecte – CERCETARE – DIALOG - FORMATIV – vorbim despre aplicarea metodei cercetării prin dialog formativ pentru a face o evaluare sau un studiu.

Putem folosi, deci, informațiile obținute prin *Cercetarea prin dialog formativ* pentru a îmbunătăți activitatea în timpul evaluării.

Să vă povestim despre prietenii noștri din Guatemala. Tinerii de acolo făceau o emisiune de radio despre construirea păcii. Au folosit *Cercetarea prin dialog formativ* pentru a afla dacă această emisiune era utilă sau nu. Astfel, prietenii noștri și-au dat seama că mesajul lor despre construirea păcii nu a fost înțeles bine de către public. Prin dialog și-au dat seama că mesajul nu fusese transmis în limbile vorbite de către copiii care au ascultat emisiunea.

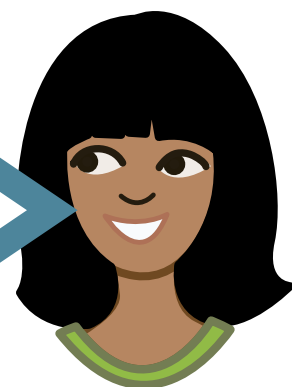
Folosirea *Cercetării prin dialog formativ* i-a ajutat pe prietenii noștri să înțeleagă problema. De asemenea, i-a ajutat să facă modificări pentru a îmbunătăți programul de radio. Programul de radio este difuzat acum în limba vorbită de persoanele care trăiesc în această regiune din Guatemala.

Pentru că acum știți ce înseamnă *Cercetarea prin dialog formativ*, bifați caseta care credeți că descrie cel mai bine munca unui cercetător.

- Sarcina cercetătorului este de a afla de ce și cum se întâmplă diferite lucruri. De exemplu, de ce copiii și tinerii din cluburi diferite învață lucruri diferite? Cum pot copiii și tinerii provenind din medii diferite să lucreze atât de bine împreună? Și așa mai departe.
- Sarcina cercetătorului este de a analiza modul în care facem lucrurile și de a găsi modalități mai bune de a lucra împreună cu copiii și tinerii. În acest fel, activitatea cu copiii și tinerii poate fi îmbunătățită.
- Un cercetător poate ajuta grupuri cu opinii diferite să aibă un dialog pentru a găsi o soluție comună pentru problemele lor. Acest lucru îi ajută pe oameni să se înțeleagă mai bine unii cu ceilalți.
- Toate cele de mai sus sunt adevărate.

Dacă ați bifat ultima casetă, aveți dreptate. Toate cele de mai sus sunt adevărate. Sarcinile cercetătorilor variază și pot include toate aceste lucruri. Acest lucru face ca *Cercetarea prin dialog formativ* să fie foarte utilă într-un studiu sau într-o evaluare.

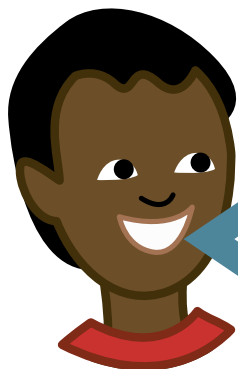

SĂ NE ÎNTOARCEM LA CERCETAREA PRIN DIALOG FORMATIV...

În cadrul evaluării inițiate de *Salvați Copiii Norvegia*, *Cercetarea prin dialog formativ* s-a dovedit foarte utilă. Acest lucru se datorează faptului că informațiile au fost colectate public. Astfel, oamenii au ascultat și au apreciat diferite puncte de vedere. Toți copiii, tinerii și adulții au fost implicați și s-au simțit respectați: au arătat mult respect unul altuia, au apreciat opiniile celorlalți și împreună au găsit soluții pentru problemele lor. Cercetarea prin dialog formativ a încurajat persoanele implicate și cercetătorii au devenit mai responsabili în schimbul de informații și feedback cu copiii și tinerii implicați. În același timp, cercetarea oferă competențe și stimă de sine copiilor și tinerilor în abordarea conflictelor și dezacordului.

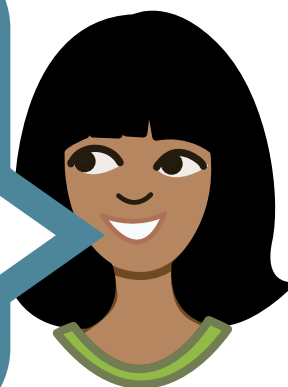
În evaluarea *Salvați Copiii Norvegia*, cei care au fost implicați în *Cercetarea prin dialog formativ* au fost:

- Membrii proiectelor și birourilor *Salvați Copiii Norvegia* din fiecare țară;
- Cercetători independenți;
- Copii și tineri;
- Părinții și membrii comunității, alte persoane, organizații, guvernul și mass-media interesați de rezultatele studiului.

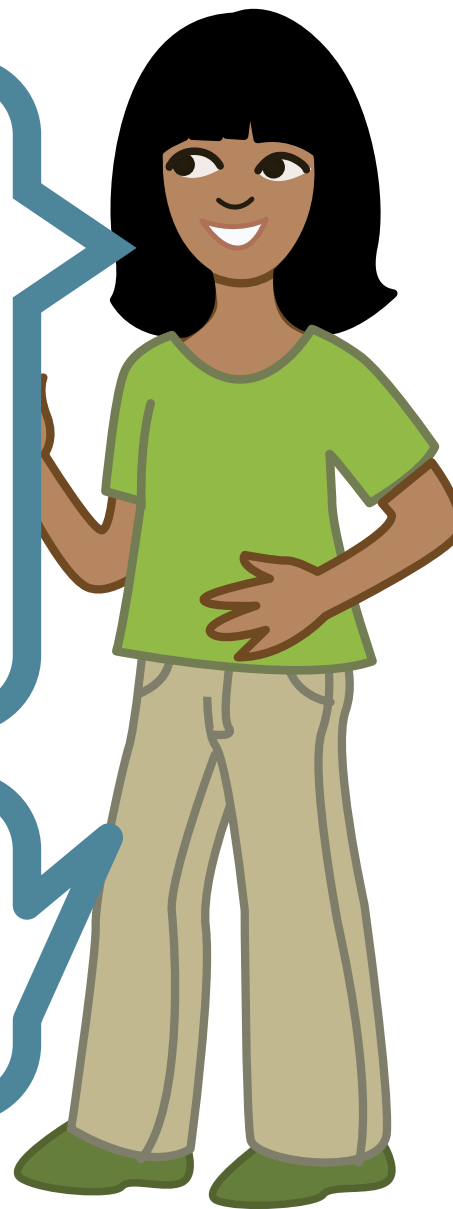
Maria, deși am înțeles ce este *cercetarea prin dialog formativ*, mai am o întrebare. Uneori, atunci când folosim diferite instrumente de cercetare, de exemplu harta corpului sau discuții de tip focus grup*, folosim *cercetarea prin dialog formativ*?

Este o întrebare bună, Andrei. Permite-mi să răspund. Putem folosi diferite instrumente pentru a aduna informațiile dorite. Uneori putem folosi doar un instrument - cum ar fi harta corpului sau trasarea riscurilor sau discuții de tip focus grup. Sau, putem folosi aceste instrumente împreună. Dar, da, ele pot fi utilizate și pentru a colecta informațiile necesare pentru utilizarea în *cercetarea prin dialog formativ*.

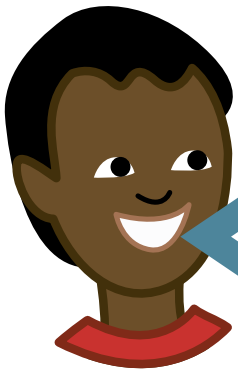

* vezi pagina 13

Imaginați-vă următorul lucru. Într-un club de copii din Nepal, putem afla prin utilizarea hărții corpului ce cred copiii și tinerii despre procesul de consolidare a păcii în țara lor. Apoi putem folosi aceste informații pentru a purta un dialog cu adulții pentru a ajunge la o înțelegere comună cu copiii și tinerii cu privire la opiniile și punctele lor de vedere. Acest dialog poate avea loc într-o reuniune publică sau într-o conferință. Acest lucru poate duce la sprijinul copiilor și tinerilor de către adulți în participarea la procesul de construire a păcii în Nepal.

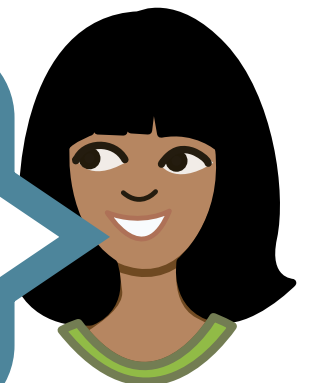

Totuși, Andrei, să ții minte că nu întotdeauna când se folosesc independent moduri diferite de a obține informații, este utilizată *metoda cercetării prin dialog formativ*.
Sper că am reușit să îți răspund la întrebare.

Mulțumesc, Maria. *Cercetarea prin dialog formativ* este o modalitate de cercetare pentru a obține informații, dar și un proces în sine.
Acum am înțeles mai bine despre ce este vorba.

Și să ții minte, Andrei, cercetarea prin dialog formativ ne ajută să găsim soluții pentru lucrurile care **ACUM** sunt nesoluționate și să ne îmbunătățim activitatea pe măsură ce continuăm. Dar nu uita să te întrebi tot timpul *Ce? De ce? Cine? și Cum?* pentru a menține dialogul.

Pentru a rezuma tot ce am citit în această broșură putem reprezenta cercetarea prin dialog formativ în felul următor:

CERCETARE

Există multe instrumente de cercetare →
Le putem folosi pentru a obține informații importante

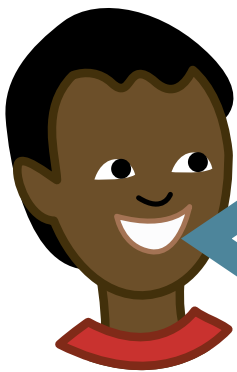
DIALOG

Oamenii interacționează pentru a-și împărtăși opiniile într-un mod respectuos →
Astfel se obțin mai multe informații noi detaliate →
Oamenii găsesc noi modalități de a trăi, de a lucra și de a comunica cu ceilalți

FORMATIV

Folosim informațiile pentru a realiza schimbări pozitive ale situației aferente evaluării

**Dacă doriți mai multe informații despre diferite instrumente de cercetare folosite în studiu, vă rugăm să vă uitați la cea mai recentă versiune a setului de instrumente pe adresa:
www.reddbarna.no/default.asp?V_ITEM_ID=11749**

**Dacă doriți mai multe informații despre Salvați Copiii Norvegia și Salvați Copiii România privind participarea copiilor, puteți să consultați următoarele website-uri:
www.reddbarna.no/chp
www.salvaticopiii.ro**

IATĂ MAI MULTE INFORMAȚII PRIVIND DIVERSELE MODURI DE A OBȚINE INFORMAȚII PRIN CERCETARE CU ȘI PRIN INTERMEDIUL COPIILOR ȘI ADULȚILOR MENȚIONATE ÎN ACEASTĂ BROȘURĂ

Harta corpului

Această metodă ne ajută să aflăm ce cred copiii și tinerii despre lumea lor. Îi ajută pe copii și pe tineri să împărtășească probleme și experiențe despre care le este greu să vorbească. Pentru a realiza harta corpului, un copil se întinde pe pământ și alți copii îi desenează conturul corpului. Puteți utiliza apoi părți ale corpului desenat pentru a explora experiențele lor, de exemplu cele legate de modul în care au fost afectați de conflictele armate. *Cap* - la ce se gândesc? *ochi* - ce văd? *urechi* - ce aud? *inimă* - ce simt? *brațe* - ce fac? *picioare* - unde se duc? etc. Încurajați-i să își împărtășească experiențele pozitive și negative și să discute subiectul în profunzime.

Instrumentul paianjen

Această metodă ajută organizațiile și inițiativele tinerilor și copiilor să-și plănuiască activitățile și să vadă dacă rezultatele muncii lor sunt bune și cum pot fi îmbunătățite. Mai multe informații despre instrumentul Paianjen sunt disponibile pe site-ul:

<http://crin.org/resources/infoDetail.asp?ID=7353&flag=report>

Discuții de tip focus grup

O discuție de tip focus grup reprezintă o discuție într-un grup mic ghidat de către un facilitator, în care membrii grupului sunt încurajați să vorbească liber și spontan despre un anumit subiect. De obicei, se reunesc grupuri de fete sau băieți (sau bărbați sau femei) de vârste apropiate și care trăiesc situații similare (astfel încât să se simtă în largul lor) și își împărtășesc experiențe și puncte de vedere comune, precum și puncte de vedere diferite. Astfel se pot obține multe informații detaliate despre ceea ce cred oamenii din grup cu privire la o anumită problemă.

Trasarea riscurilor

Această metodă ne ajută să aflăm zonele dintr-o comunitate urbană sau rurală sau dintr-o școală în care fetele sau băieții se simt în siguranță sau în pericol, indiferent de motiv. Copiii și tinerii pot să deseneze o hartă a comunității sau a școlii lor și să marcheze locurile pe care le simt a fi periculoase, precum și locurile unde se simt în siguranță. Facilitatorul poate pune apoi întrebări pentru a-i ajuta să înțeleagă de ce aceste zone sunt sigure sau periculoase, și împreună folosesc ceea ce au descoperit pentru a face mai sigure locurile în care trăiesc, muncesc și se joacă.

UTILIZAREA ACESTEI CĂRȚI

Această carte a fost scrisă pentru copii de la 12 ani în sus și tineri și face parte din Evaluarea tematică a *Salvați Copiii Norvegia* cu privire la participarea copiilor în conflicte armate, post-conflicte și construirea păcii în Uganda, Bosnia-Herțegovina, Nepal și Guatemala. Cartea explică conceptul și elementele *cercetării prin dialog formativ* copiilor și tinerilor - atât celor care au fost implicați în cercetare, cât și copiilor și tinerilor care nu au fost implicați, dar care ar putea fi interesați de acest mod de lucru.

Deci, această carte nu se termină cu evaluarea făcută de organizația *Salvați Copiii Norvegia*. Ea oferă informații ușor de utilizat unui grup mai larg de copii și tineri implicați în alte evaluări și cercetări și care doresc să folosească *metoda cercetării prin dialog formativ*.

Având în vedere natura tehnică a materialului, este recomandabil ca adulții să prezinte contextul informațiilor cuprinse în această carte și, de asemenea, să explice cuvintele mai grele. Deoarece această carte oferă doar un rezumat al *Cercetării prin dialog formativ*, facilitatorii copii și tineri vor avea nevoie de îndrumare de la adulți dacă doresc să aplice această metodă de cercetare și să înțeleagă alte metode de cercetare despre care s-a scris în această carte. În plus, puteți găsi informații suplimentare despre diferite instrumente de cercetare în „Ghidul instrumentelor”, lucrare publicată de *Salvați Copiii Norvegia*.

Maria și Andrei sunt numele folosite pentru personajele din versiunea în limba română a cărții. Ele se schimbă când cartea este tradusă într-o altă limbă pentru a ajuta copiii și tinerii să se identifice cu personajele corespunzătoare fiecărei țări în parte.

Participarea copiilor în conflicte armate, post-conflicte și construirea păcii, 2006-2008

Evaluarea tematică a organizației Salvați Copiii Norvegia privind participarea copiilor a avut loc în patru țări: Bosnia-Herțegovina, Guatemala, Nepal și Uganda. Ea se bazează pe implicarea activă a fetelor și băieților membri ai organizațiilor de copii, cluburi, asociații și grupuri.

Scopul general a fost de a contribui la consolidarea capacităților copiilor și tinerilor în ceea ce privește inițiativele de construire a păcii și de promovare a includerii vocilor copiilor în procesele de pace.

Copiii și tinerii s-au implicat activ în calitate de consilieri, cercetători, respondenți activi, participanți la dezvoltare, agenți ai păcii, documentariști și susținători ai păcii. În parteneriat cu cercetătorii adulți, au folosit o serie de instrumente participative pentru

a explora experiențele lor în ceea ce privește conflictul armat, înțelegerea lor în ceea ce privește construirea păcii, factorii care limitează sau sprijină participarea activă a copiilor în construirea păcii, și au primit sprijin pentru inițiativele proprii de construire a păcii. Opiniile adulților referitoare la aceste probleme au fost, de asemenea, explorate.

„Cercetarea prin dialog formativ” a fost folosită ca o metodologie de cercetare globală pentru a încuraja dialogul privind diferențele de perspectivă între adulți și copii, și/sau în rândul copiilor. A fost folosită și pentru a sprijini eforturile în curs pentru consolidarea inițiativelor de participare ale copiilor bazate pe cunoștințele acumulate pe parcursul procesului de cercetare.

Salvați Copiii România

Str. Ștefan Furtună 3, Sector 1, 010899 - București
Tel. : +40 21 316 61 76. Fax: +40 21 312 44 86
e-mail: rosc@salvaticopiii.ro www.salvaticopiii.ro